

Humilitat

Entre les qualitats humanes que més caldria apreciar i que, en canvi, menys es valoren en aquesta societat depredadora on la norma són les sentències categòriques (“jo tinc raó i la resta s’equivoca”) hi ha la humilitat. El diccionari diu que és humil aquell “que es té per menys del que val, que es rebaixa voluntàriament davant dels altres”. En un món depressiu que necessita el constant bombardeig de missatges d’autoestima i autoafirmació, doncs, convidar a la pràctica de la humilitat sembla poc aconsellable. És clar que no proposo pas posar en valor la humiliació, que és al que pot abocar un excés d’humilitat. El que reivindico és aquella humilitat que connecta amb la senzillesa, la modestia, la discreció... i la contraposa a l’altivesa. No fa gaire, en una llibreria que freqüentament sovint, vaig sentir per casualitat la conversa entre un client i el llibreter, que també fa d’editor. El primer afirmava que té escrites pàgines memorables i que escriu molt bé; de fet, sense ruboritzar-se, assegurava que ho fa millor que la majoria dels autors consolidats i que, per tant, seria una ximpleria deixar-se perdre l’oportunitat de publicar els seus textos, que n’hi portaria una mostra perquè els valorés. Potser és veritat que aquell senyor és un veritable fenomen literari i resulta que d’aquí a

un temps el veurem convertit en un dels grans noms de les nostres lletres. Però deixeu-me que ho dubti. Si fos així, possiblement hauria trobat altres vies per publicar alguna de les seves genialitats. Els qui ens movem en el món de la lletra impresa (editors, llibreters, autors, professors de literatura...) sovint som interpellats per algú que ha escrit un llibre i vol el parer d’un “expert”. Tots aquests autors inèdits demanen el mateix: sinceritat. Però en realitat no la volen. El que busquen és aprovació i ovació. Es presenten amb una aparent humilitat, tot pidolant una opinió clara i franca. Però l’experiència ens diu que si la sinceritat passa per una valoració negativa més val estalviar-la, tret que ja ens vagi bé que aquell que ens demanava claredat i franquesa ens giri la cara amb menyspreu o ens digui obertament que no en tenim ni idea (que, d’altra banda, potser és cert). Les editorials tenen fórmules per rebutjar originals amb elegància (“és una bona obra, però no encaixa en la nostra línia editorial”), perquè cap autor no vol sentir com li trinxem allò que considera una obra mestra. Confesso que he de tenir molta confiança amb algú (i, tot i així, anar amb peus de plom) per fer-li notar algun defecte en el que ha escrit. És molt més pràctic, sobretot si volem continuar saludant l’autor, limitar-se (humilment) a esquivar la resposta o, com a molt, desgranar les virtuts del text. Dels defectes ja se n’encarregarà el pas del temps.

